

Advies betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 maart 2013 ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen

- **Op vraag van Minister van Landbouw, Willy Borsus, in een brief van 7 december 2015**
- **Vorbereid door de werkgroep « Productnormen »¹**
- **Goedgekeurd door de Algemene Vergadering via schriftelijke procedure op 21 maart 2016 (zie Bijlage 1)**
- **De oorspronkelijke taal van dit advies is het Frans**

1. Context

[a] Bij brief van 7 december 2015 aan mevrouw Magda AELVOET, voorzitter van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, heeft de heer Willy BORSUS, minister van Landbouw, de Raad een adviesvraag voorgelegd betreffende het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 maart 2013 ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen.

Deze adviesvraag werd besproken tijdens een gemeenschappelijke vergadering op 1 februari 2016 met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, de Nationale Arbeidsraad en de Raad voor het Verbruik, die eveneens deze adviesvraag hadden ontvangen. Tijdens die vergadering hebben mevrouw HEINEN en de heer WOUTERS van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu de adviesvraag uiteengezet en toegelicht en hebben ze de vragen van de leden beantwoord. Diezelfde dag hebben de leden van de verschillende Raden hierover beraadslaagd en hebben ze beslist dat de secretariaten gezamenlijk, op basis van de gekregen uitleg en van de gedachtewisseling, een voorontwerpadvies zouden opstellen, dat aan een schriftelijke raadpleging zou worden onderworpen. Een tweede vergadering, op 24 februari 2016, mondde uit in een eensluidende tekst.

Na afloop van deze procedure werd een eensluidend ontwerpadvies voorgelegd aan de respectieve plenaire vergadering van elke Raad.

¹ Dit advies werd gezamenlijk voorbereid door de FRDO, de CRB en de RvV.

2. Advies

- [1] De Raad neemt er nota van dat hij over het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit werd geraadpleegd overeenkomstig artikel 19, § 1 van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers.

2.1. Algemene opmerkingen

- [2] De Raad is ingenomen met de geest van het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit, dat erop gericht is de tekst van het koninklijk besluit van 19 maart 2013 te verbeteren en een aantal vereenvoudigingen en harmonisering van administratieve procedures voorstelt.
- [3] De mogelijkheid om een fytolicensie te verkrijgen loskoppelen van de noodzaak om over een fysiek lokaal te beschikken waar de gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik moeten worden opgeslagen, biedt met name het voordeel dat het verkrijgen van de fytolicensie niet langer enkel is voorbehouden aan de fysieke personen die werken in een onderneming die al over geschikte lokalen beschikt. Aldus wordt het beheer van de beoogde producten door die wijziging vergemakkelijkt voor de ondernemingen en kunnen de fysieke personen een kwalificerende opleiding volgen teneinde een fytolicensie te verkrijgen, hetgeen hun kansen vergroot een baan te vinden waarvoor die licentie vereist is.
- [4] De Raad vraagt dat de informatie die al beschikbaar is bij de deeltentiteiten (bijvoorbeeld die met betrekking tot de lokalen of kasten waar de gewasbeschermingsmiddelen worden opgeslagen) gemakkelijk toegankelijk is voor de bevoegde diensten van de federale autoriteit opdat zij hun controles kunnen uitvoeren.
- [5] Niettemin dringt de Raad erop aan dat alle noodzakelijke maatregelen worden genomen opdat deze vereenvoudiging zo tot stand komt dat hetzelfde niveau van bescherming van de volksgezondheid en van de veiligheid van de werknemers, van bescherming van het leefmilieu, van verzoenbaarheid met de duurzame ontwikkeling en van traceerbaarheid van de gewasbeschermingsmiddelen wordt gegarandeerd.
- [6] Voorts vraagt de Raad zich af of eenzelfde niveau van bescherming van de werknemer kan worden gewaarborgd door de leeftijd die vereist is om een licentie "Specifiek professioneel gebruik" te verkrijgen, te verlagen van 21 tot 18 jaar, aangezien hij van oordeel is dat naast de vereiste en noodzakelijke opleiding en kennis ook ervaring en maturiteit op dit vlak belangrijke elementen kunnen zijn.
- [7] De Raad vraagt dat, ten laatste twee jaar na de inwerkingtreding van het voorliggende koninklijk besluit, door de FOD samen met de betrokken actoren een collectieve evaluatie wordt verricht van de tenuitvoerlegging ervan.

2.2. Bijzondere opmerkingen

2.2.1. Wettelijk kader en samenhang

- [8] De Raad vestigt de aandacht op de noodzaak van algehele wetgevende coherentie tussen de Europese, federale en gewestelijke niveaus.

In dat kader stelt de Raad vast dat het koninklijk besluit van 19 maart 2013 ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen tot doel heeft de richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden gedeeltelijk in het Belgisch recht om te zetten. In de aanhef van het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit wordt echter alleen melding gemaakt van de verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen. Aangezien de Raad het belangrijk acht dat dit kader specifiek wordt vermeld en de wijziging van het koninklijk besluit een invloed zou kunnen hebben op de manier waarop deze richtlijn wordt omgezet, vraagt hij dat het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit expliciet verwijst naar de hierboven vermelde richtlijn 2009/128/EG.

- [9] Voorts vindt de Raad het belangrijk dat deze omzetting van de richtlijn op een tussen het federale niveau en het gewestniveau gecoördineerde wijze tot stand komt, opdat alle voorschriften die voorheen bestonden worden nageleefd en opdat de overheveling van een bevoegdheid van het ene naar het andere bevoegdheidsniveau² niet tot gevolg heeft dat bepaalde vereisten verdwijnen of dat wordt nagelaten sommige materies wettelijk te reglementeren.
- [10] Bovendien herinnert de Raad aan de vereisten inzake de normenhiërarchie en aan de noodzaak om erop toe te zien dat elke wijziging van een besluit wel degelijk in overeenstemming is met de vereisten die door de omkaderende wetgeving worden opgelegd, met inbegrip van die inzake het welzijn en de veiligheid van de werknemers.

2.2.2. Onderzoek en ontwikkeling

- [11] De Raad vraagt zich af in hoeverre het opportuun is de verplichting om de gevaarpictogrammen aan te brengen op de opslagplaats van het product af te schaffen.
- [12] Hij vraagt dat de verplichtingen die worden opgelegd in artikel 11 van het koninklijk besluit van 17 juni 1997 betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk, en in bijlage II, punt 3.2° ervan, in het voorliggende koninklijk besluit worden nageleefd.

2.2.3. Administratieve gegevens

- [13] De Raad stelt vast dat artikel 5 van de voorliggende ontwerp tekst de verplichting opheft om zowel het nummer van de fytolicensie als de naam van de houder ervan bij te houden, terwijl artikel 7 wel de verplichting oplegt die twee gegevens te vermelden. Ter wille van de samenhang en van de efficiëntie pleit de Raad in beide gevallen voor de verplichting om over die twee gegevens te beschikken.
- [14] Bovendien schaft artikel 6 van het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit de verplichting af om bijlage 2 in te vullen – die de gezagsverhouding tussen de houder van een fytolicensie “Professioneel gebruik” en de houder van een fytolicensie “Assistent professioneel gebruik” verduidelijkt – indien een ander document reeds elders deze gezagsverhouding toelicht. De Raad stemt in met de afschaffing van deze verplichting, op voorwaarde dat alle gegevens die zijn opgenomen in bijlage 2 tijdens een controle beschikbaar zijn.
- [15] Ingeval het document dat de gezagsverhouding aantoont de arbeidsovereenkomst is, vraagt de Raad zich af of de afschaffing verenigbaar is met het arbeidsrecht en stelt hij zich vragen bij het vertrouwelijke karakter van de beschikbare informatie over de arbeidsovereenkomst, aangezien die laatste daartoe aan de controleautoriteit zal moeten worden getoond.

² Bijvoorbeeld het feit dat de instantie bij dewelke de grondige kennis van gewasbeschermingsmiddelen voor specifiek professioneel gebruik moet worden aangetoond, die federaal was (centrale jury), in dit voorliggende ontwerp een instantie van een gewest of van een gemeenschap wordt.

2.2.4. Traceerbaarheid en verantwoordelijkheden

- [16] Het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit stelt voor de vereiste om bepaalde administratieve gegevens te vermelden op de factuur wanneer het product wordt afgehaald door een meerderjarige persoon die handelt in opdracht van de houder van een fytolicensie, af te schaffen. De Raad dringt erop aan dat deze wijziging niet ten koste gaat van de volledige traceerbaarheid van het product, noch van de controle die door de bevoegde instantie moet worden uitgeoefend. De Raad dringt erop aan dat deze traceerbaarheid wordt gewaarborgd door een handtekening of door enig ander middel dat even efficiënt is. De handtekening of dat andere middel zal ook aantonen dat de informatie over de gevaren die verbonden zijn aan de betrokken producten en over de voorzorgen die moeten worden genomen tijdens het transport en de opslag ervan, goed werd ontvangen.
- [17] In diezelfde context vraagt de Raad met aandring dat de verantwoordelijkheden van elke speler in de keten van deze producten (overheid, producenten, verdelers en consumenten) goed worden omschreven, ook voor de personen die zorgen voor de logistiek (levering of ontvangst) van de producten en die over geen kennis in dit domein beschikken.

2.2.5. Voorlichting

- [18] In samenhang met hetgeen de Raad in de bovenstaande alinea's heeft uiteengezet, acht hij het belangrijk dat een pedagogische en/of een voorlichtingsinspanning wordt geleverd ter attentie van elke persoon die potentieel betrokken is bij die gewasbeschermingsmiddelen, meer bepaald via de website die eraan gewijd is. De Raad meent dat deze website met name een exhaustief overzicht zou kunnen bevatten van de volledige Europese, federale en gewestelijke wetgeving die ter zake van kracht is.
- [19] De Raad wijst er voorts op dat door verschillende actoren initiatieven van allerlei aard (websites, praktische adviezen...) worden genomen teneinde de consument (niet-professioneel gebruik) uitvoerig bewust te maken en voor te lichten.
- [20] De Raad is in dit verband ingenomen met de komende actualisering (in de loop van het jaar 2016) van een gids en van de website die bevattelijke voorlichting verstrekt over de fytolicensie (fytolicensie.be of phytolicensie.be) en over de gewasbeschermingsmiddelen (fytoweb.be of phytoweb.be), twee websites die overigens toegankelijk zullen zijn via hetzelfde portaal.

2.2.6 Online verkoop

- [21] Daar de Raad door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu in kennis werd gesteld van toekomstige bijzondere wettelijke bepalingen voor de verkoop van deze producten via het internet, drukt hij de wens uit tijdig over die bepalingen te worden ingelicht en door middel van een officiële adviesvraag te worden geraadpleegd alvorens die bijzondere bepalingen worden ingevoerd.

Bijlage 1. Stemgerechtigde leden van de Algemene vergadering die hebben deelgenomen aan de stemming over dit advies

- De voorzitter en de 3 ondervoorzitters:
M. Aelvoet, M. Verjans, M. Bienstman en O. Van der Maren
- De 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
Chr. Schoune, S. Van Dyck en O. Beys
- 2 van de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voorontwikkelingssamenwerking:
V. Rigot en R. De Meyer
- 1 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
B. De Wel
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
P. Vanden Abeele, A. Nachtergaele, V. Biebel en M.-L. Semaille
- 0 vertegenwoordiger van de jeugdorganisaties

Totaal: 14 van de 24 stemgerechtigde leden

Bijlage 2. Vergaderingen voor de voorbereiding van dit advies

De werkgroep «Productnormen » van de FRDO vergaderde met de leden van de CRB, de NAR en de RvV op 1 en 24 februari 2016 om dit advies voor te bereiden.

Bijlage 3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

- Prof. Delphine MISONNE (USLB)

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

- Mevr. Vanessa BIEBEL (FEB)
- Dhr Steve BRAEM (AB-REOC)
- Mevr. Andréa COOLS (COMEOS)
- Mevr. Karolien COOLS (Boerenbond)
- Dhr Bernard DECOCK (FWA)
- Mevr. Iris PENNINCKX (Boerenbond)
- Mevr. Adeline SERCKX (FWA)
- Dhr Kris VAN EYCK (ACV)
- Mevr. Caroline VERDOOT (ABVV)
- Mme Valérie XHONNEUX (IEW)

Uitgenodigde experten

- Mevr. Copelia HEINEN (FOD VVVL)
- Dhr Willems WOUTERS (FOD VVVL)

Secretariaat

- Dhr Kris DE GROOTE (CRB)
- Dhr Alexis DALL'ASTA
- Mevr. Céline MOUFFE (CRB)